

Yttrande inriktningsärende 2022-2024

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Nämndens omvärldsanalys	4
Konsekvenser av beskrivningar i inriktningsärendet.....	6
Mål, indikatorer och målvärden	10
Taxor och avgifter	10
Investeringar.....	11
Lokalresursplan.....	11

Sammanfattning

Inriktningsärendet beskriver de ekonomiska förutsättningarna för planeringsperioden 2022-2024 och innehåller preliminär ekonomiplan för kommunen och kommunkoncernen, preliminära budgetramar för nämnder och preliminär investeringsplan för kommunkoncernen.

Grundskolenämndens preliminära budgetramar för 2022-2024 innehåller ingen kompensation för pris- och löneökningar vilket innebär stora behov av effektiviseringar de kommande åren för att klara en budget i balans. Barn- och utbildningsförvaltningen räknar med årliga kostnadsökningar för ökade kostnader för höjda löner och priser på ca 2 procent per år under perioden 2022-2024. Kostnadsökningar på 2 procent per år innebär kostnadsökningar (exkl. lokaler) på 33-34,5 mnkr per år under perioden 2022-2024 vilket sammantaget för perioden innebär ett effektiviseringsbehov på drygt 101 mnkr. Effekterna av Stockholms stads nya regler kring interkommunal ersättning, där man lämnar principen om att det är skolkommunens elevpeng som ska gälla till förmån för hemkommunen, innebär ökade kostnader. Intäkterna för barn i fritidshemsverksamhet bedöms minska. Sammantaget för perioden 2022-2024 innebär ovanstående ökade nettokostnader med ca 107 mnkr.

Grundskolenämndens investeringsbehov för perioden 2022-2024 uppgår till ca 130 mnkr fördelat på 66 mnkr 2022, 19 mnkr 2023 och 45 mnkr 2024. Investeringsbehovet är i huvudsak kopplat till pågående och planerade lokalprojekt.

Den senaste befolkningsprognosen från april 2021 pekar mot att volymerna totalt sett inom grundskolan bedöms vara i stort sett oförändrade under planperioden 2022-2024 med en minskning i de yngre åldrarna och en viss ökning i de äldre åldrarna. Barn- och utbildningsförvaltningens sammantagna bedömning av volymerna inom grundskola, fritidshem och särskola för åren 2022-2024 ligger i linje med de volymer som presenteras i inriktningsärendet.

Kostnadsutvecklingen i de kommunala skolorna i Huddinge har under perioden 2016-2020 varit lägre än länsnittet och lägre än de jämförda kommunerna i länet. Kostnaden per elev har gått från att ligga klart över länsnittet 2016 till att ligga under länsnittet 2020. Den huvudsakliga förklaringen till att Huddinges kommunala skolor haft en lägre kostnadsökningstakt än andra jämförda kommuner i länet är att kostnaden för lokaler minskat kraftigt under perioden 2016-2020.

Huvuddelen av nämndens budget (ca 94 procent) består av utbetalning av skolpeng samt lokalkostnader. För den genomsnittliga kommunala skolan i Huddinge används ca 89 procent av budgeten (skolpeng och vissa statsbidrag i huvudsak) till personalkostnader.

Mot bakgrund av vad som redovisats ovan, kring budgetens sammansättning och kostnadsstrukturen på skolorna, samt den analys av administration och chefstäthet som redovisades i samband med delårsrapport 1 2021 föreslås följande områden vara prioriterade:

- Effektivare administration och stödfunktioner, minskning med minst 10 procent på central förvaltning och skolor i det korta perspektivet och betydligt mer i ett längre perspektiv.
- Genomtänkt chefstäthet, minskning med minst 10 procent på central förvaltning och skolor.
- Effektivare lokalutnyttjande.

Det är viktigt att understryka att syftet med de effektiviseringar som identifierats ovan är att frigöra resurser för att värna den pedagogiska verksamheten. För att skapa mer effektiva stödprocesser behöver dessa kartläggas samt digitaliseras och automatiseras så långt det är möjligt. Ett ökat samarbete mellan skolor kring administrativa processer och stödfunktioner är viktigt för att nå framgång i detta arbete.

Det är Barn- och utbildningsförvaltningens bestämda uppfattning att det är fullt möjligt att genom omprioriteringar inom nämndens budgetram och en hög takt i effektiviseringarna inom administration och övriga stödfunktioner klara en nolluppräknig utan att kvaliteten i verksamheten påverkas negativt.

Utöver arbetet med att ha balans i budgeten står Barn- och utbildningsnämnden inför flera andra utmaningar:

- Nya lagar och föreskrifter
- Ökad likvärdighet i undervisningen
- Kompetensförsörjning
- Kostnadseffektiv lokalförsörjning
- Minskad sjukfrånvaro
- Effekter av covid-19 pandemin

Barn- och utbildningsförvaltningen har inte identifierat behov av att se över mål, målvärden och indikatorer utifrån uppföljning av nämndens mål och indikatorer i nuvarande verksamhetsplan.

Det är möjligt att öka intäkterna via justerade taxor för öppen fritidshemsverksamhet men Barn- och

utbildningsförvaltningens bedömning är att det endast har marginell ekonomisk betydelse. Det är i dagslägen stora variationer i andelen elever som är inskrivna i denna verksamhet och ökade avgifter kommer sannolikt att innebära att ännu färre elever från socioekonomiskt utsatt områden har möjlighet att delta i verksamheten, något som inte är önskvärt.

I yttrandet återfinns också Barn- och utbildningsförvaltningens kommentarer och synpunkter på lokalresursplanen.

Nämndens omvärldsanalys

Nya lagar och föreskrifter

Nya läroplaner och kursplaner

Kursplanerna för grundskolan, specialskolan och sameskolan har ändrats. De huvudsakliga förändringarna är att

- fakta och förståelse betonas
- det centrala innehållet anpassas när det gäller omfattning, konkretionsgrad och progression
- kunskapskraven är mindre detaljerade

Dessutom har nya skrivningar tillkommit i läroplanernas inledande delar. Sex och samlevnad byter namn till sexualitet, samtycke och relationer och kunskapsområdet stärks i utbildningen. Det finns också skrivningar om jämställdhet samt om hedersrelaterat våld och förtryck. Läroplanerna med de ändrade kursplanerna ska börja tillämpas höstterminen 2022 och kallas Lgr22, Lgrsär22, Lsam22 och Lspec22.

Implementeringen innebär att tid och resurser behöver fokuseras på detta inom ramen för pedagogisk skolutveckling för pedagoger och skolledare men i lagen anges även att det ska vara en del av det systematiska kvalitetsarbetet för uppföljning. Revidering av läroplaner har skett och implementeringen kommer att pågå fram till höstterminen 2022 då de nya läroplanerna ska tillämpas. I läroplanerna är alla kursplaner ändrade.

Ny lagstiftning avseende fjärrundervisning och distansundervisning

Från och med den 1 juli 2021 får skolor använda fjärrundervisning inom fler ämnen än tidigare. Fjärrundervisning får bland annat användas om det inte finns någon behörig lärare för en viss typ av undervisning eller om det är för få elever i skolan.

Regler om distansundervisning införs i skollagen. Distansundervisning får användas för en elev som inte kan vara i skolan på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik. En elev i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan kan även ha andra skäl för att inte behöva delta i undervisningen i skolans lokaler.

Därtill har regeringen beslutat om en ändring av den tillfälliga förordning som gäller för skolan under pandemin. När höstterminen börjar kommer fjärr- eller distansundervisning som huvudregel att kunna användas i öppna skolor endast om Folkhälsomyndigheten har lämnat en rekommendation om sådan undervisning.

Inför ett beslut om att erbjuda fjärr- eller distansundervisning behöver skolans huvudman, precis som tidigare, beakta att elever i grundskolan och motsvarande skolformer ska ha kostnadsfri tillgång till nödvändiga digitala verktyg eller andra lärverktyg som behövs för att de ska kunna ta del av utbildningen.

Ny lagstiftning avseende barnfridsbrott

Barn som blir vittne till våld inom familjen får starkare skydd genom den nya lagen om barnfridsbrott. För att stärka det straffrättsliga skyddet för dessa barn har riksdagen fattat beslut om en ny brottsrubricering, så kallade barnfridsbrott, vilket innebär att det blir straffbart att utsätta ett barn för att bevittna vissa brottsliga gärningar, såsom vålds- och sexualbrott, i nära relation. Ett barn som bevittnar våld blir nu målsägande och har då rätt till målsägandebiträde och skadestånd.

Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2021.

Likvärdighet och kompetensförsörjning

Likvärdighet i skolan syftar till att alla elevers möjligheter att uppnå goda studieresultat i så liten grad som möjligt ska bero på elevers bakgrund eller vilken skola de går i. Huvudmannen har således ett ansvar att se till att skolorna håller en jämn och hög kvalitet. Undervisningen i kommunens skolor ska ge varje elev möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. För att möta dessa utmaningar inom ramen för rådande budgetförutsättningar ser förvaltningen ett behov av långsiktighet och förutsägbarhet i arbetet med den pedagogiska utvecklingen. I tidigare analyser av resultat påvisas att det finns skillnader i likvärdighet mellan olika elevgrupper, skolor och områden i kommunen. Pojkar har under flera år uppnått lägre skolresultat än flickor. Därtill kan konstateras att skillnaden mellan de elever som får höga resultat och

elever som har störst utmaningar i skolan ökar. I Mål och budget anges att högpresterande och särskilt begåvade elever ska få mer stöd och stimulans. Analyser visar vidare att utbildningen behöver utvecklas för att möta elever i behov av särskilt stöd genom en mer tillgänglig lärmiljö.

Utbildningssektorn är den verksamhet inom kommunen som är mest personalintensiv. Därtill är konkurrensen om utbildade och kompetenta medarbetare inom ett flertal yrkesgrupper stor och kommer fortsatt att vara det framöver. Huddinge kommun har idag löner som är i nivå med övriga kommuner i länet. Tillgång till kompetent och legitimerad personal är dock inte enbart kopplat till lönenivå. Uppföljning visar att möjligheten att attrahera och behålla personal återfinns i tillgången till ett kollegialt lärande samt en god arbetsmiljö.

Covid 19-pandemin har därtill inneburit att flertalet redan planerade insatserna inom ramen för tillgänglig lärmiljö och systematiskt kvalitetsarbete behöver senareläggas och de insatser som ännu inte påbörjats kommer att startas upp under andra halvan av 2021. Uppdrag avseende kompetensutveckling av medarbetare inom området högpresterande elever, särskilt begåvade, elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och elever i behov av särskilt stöd, innebär kostnader för olika former av kompetensutvecklingsinsatser. Att genomförandet av vissa delar av dessa insatser senareläggs innebär att nämnden behöver ta hänsyn till detta när prioriteringar görs i nästa års budget. Detta innefattar också uppdraget avseende framtagande av screeningplan som ingår som del av utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet. Detta uppdrag innebär ökade kostnader i form av screeningmaterial på skolorna. Arbetet med dessa uppdrag kommer att redovisas i delårsrapport per den 31 augusti 2021.

Implementering av nya läroplaner kommer att innebära ett omfattande implementeringsarbete för skolorna. Det innebär att den tid som skolorna har för kompetensutveckling kommer att fokuseras på redan beslutade prioriterade områden avseende tillgänglig lärmiljö och systematiskt kvalitetsarbete samt införande av nya läroplaner.

Inom ramen för arbetet med kompetensförsörjning finns ett behov av att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet i likhet med det utvecklingsarbete som sker avseende det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet kommer att fokusera kring utbildning av chefer i syfte att säkerställa att detta har god kunskap i arbetsmiljöfrågor. Området har lyfts av fackliga parter som en av de viktigaste faktorerna för att arbetsgivaren ska vara attraktiv och konkurrenskraftig.

Med anledning av den pågående covid-19 pandemin har elever i senare årskurser i viss utsträckning getts fjärr- och distansundervisning. Detta kan medföra att vissa elever framöver kan komma ha nya behov av särskilt stöd som behöver tillgodoses, vilket i sig blir kostnadsdrivande.

Lokalförsörjning

När Huddinge växer ställs högre krav på lokalförsörjning samt stöd och samordning från central förvaltning till kommunala och fristående verksamheter. I syfte att säkerställa att fler elever får sitt förstahandsval av skola behöver förvaltningen tillsammans med kommunen i övrigt planera för såväl tids- som kostnadseffektiva processer och utbildningslokaler. En utmaning i arbetet är att det kan uppstå en målkonflikt mellan elevens och vårdnadshavarens rätt till valfrihet vid val av skola och en försiktighet i planering för att inte ha en överkapacitet av platser. Vidare, för att kunna möta upp behovet av utökat antal skolor samt ökad valfrihet, behöver kommunen underlätta för fristående huvudmän att starta och driva utbildningsverksamhet i Huddinge.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro innebär på olika sätt påfrestningar för såväl individen, arbetsgivaren som kollegor och den påverkar i hög grad möjligheterna att bedriva verksamheten på ett effektivt sätt. Därför är det alltid viktigt att verka för att hålla sjukfrånvaron på en så låg nivå som möjligt. Den totala sjukfrånvaron har ökat i jämförelse med föregående år. Detta gäller även för korttidssjukfrånvaron och långtidssjukfrånvaron. Den absoluta merparten av grundskolorna vittnar om att den stora ökningen av sjukfrånvaron beror av covid-19-pandemin.

Kommande år kommer arbetet att koncentreras kring sjukskrivningstalen dag 15-90 för att undvika att medarbetare hamnar i långtidssjukfrånvaro och på så sätt arbeta förebyggande inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

I uppföljning av skolornas arbetsmiljöarbete konstateras att chefer inom förvaltningen saknar tillräckliga kunskaper i systematiskt arbetsmiljöarbete. Mot bakgrund av detta kommer förvaltningen att genomföra kompetensutvecklingsinsatser i form av utbildning för alla chefer på området.

Nya regler för interkommunal ersättning till Stockholms stad

Stockholms stad har succesivt, under hösten 2020 och hösten 2021, ändrat den gamla principen att det är hemkommunens elevpeng som ska gälla för den interkommunala ersättningen. Från och med hösten 2021 gäller den nya principen fullt ut vilket innebär att det är skolkommunens elevpeng som gäller. Eftersom Stockholms stad har en högre elevpeng än Huddinge kommun innebär detta att när Stockholms elever går i Huddinges skolor ersätts vi med en

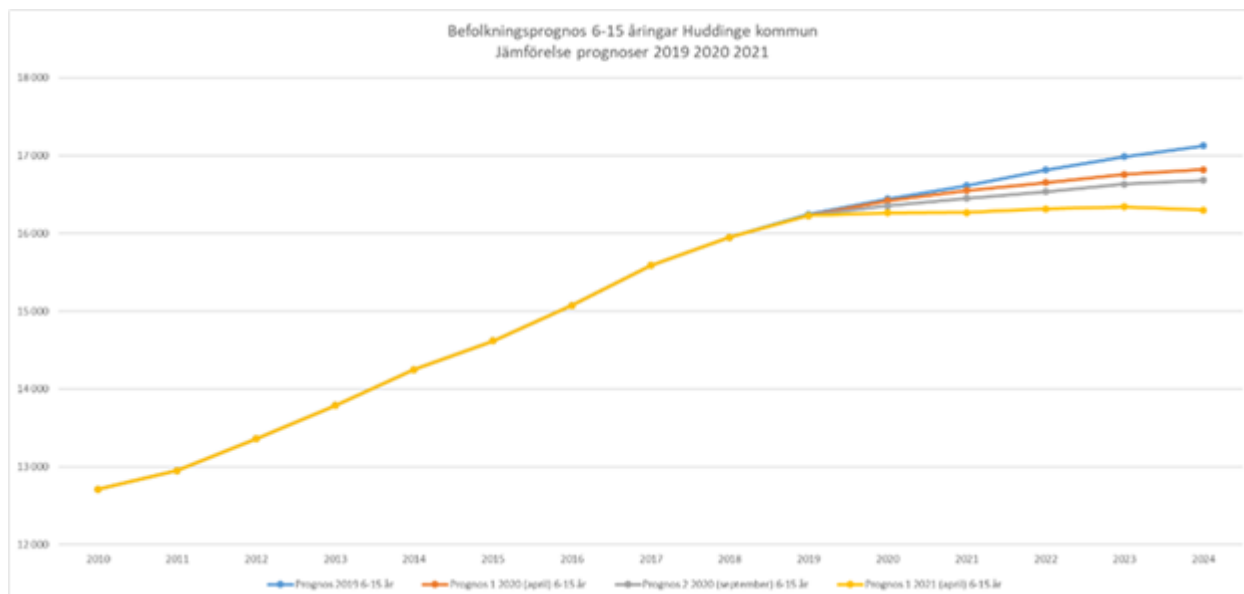
lägre elevpeng än tidigare och när Huddingelever går i Stockholms stads skolor får vi betala en högre elevpeng än tidigare. Den årliga nettoeffekten av detta innebär, givet dagens elevströmmar, ökade årliga nettokostnader med ca 3,1 mnkr.

Konsekvenser av beskrivningar i inriktningsärendet

Volymer

Volymererna inom grundskolenämndens verksamhetsområden speglar befolkningsutvecklingen i åldrarna 6-15 år. Under perioden 2010-2019 har befolkningsutvecklingen i denna ålderskategori stadigt ökat med ca 2-4 procent per år. Från och med år 2020 och de kommande åren i planperioden 2022-2024 är befolkningstillväxten i denna ålderskategori i princip noll. Av nedanstående diagram framgår den historiska utvecklingen och hur befolkningsutvecklingen i ålderskategori 6-15 år i de senaste befolkningsprognoserna reviderats ner mellan varje nytt prognostillfälle. De relativt stora förändringarna i elevunderlaget i de senaste fyra befolkningsprognoserna ställer stora krav på verksamheterna eftersom planeringsförutsättningarna ständigt förändras.

Den senaste befolkningsprognosen från april 2021 pekar på minskat elevunderlag i åldrarna 6-9 år med ca 274 invånare 2024 jämfört med 2021. För åldersgruppen 10-12 år prognostiseras en ökning med 109 invånare 2024 jämfört med 2021 och för åldersgruppen 13-15 år prognostiseras en ökning med 199 invånare 2024 jämfört med 2021. Sammantaget innebär detta att invånarantalet i åldersgruppen 6-15 år prognostiseras öka med endast 34 elever 2024 jämfört med 2021.

Elevantalet i grundskolan har ökat kraftigt under flera år beroende på flera faktorer:

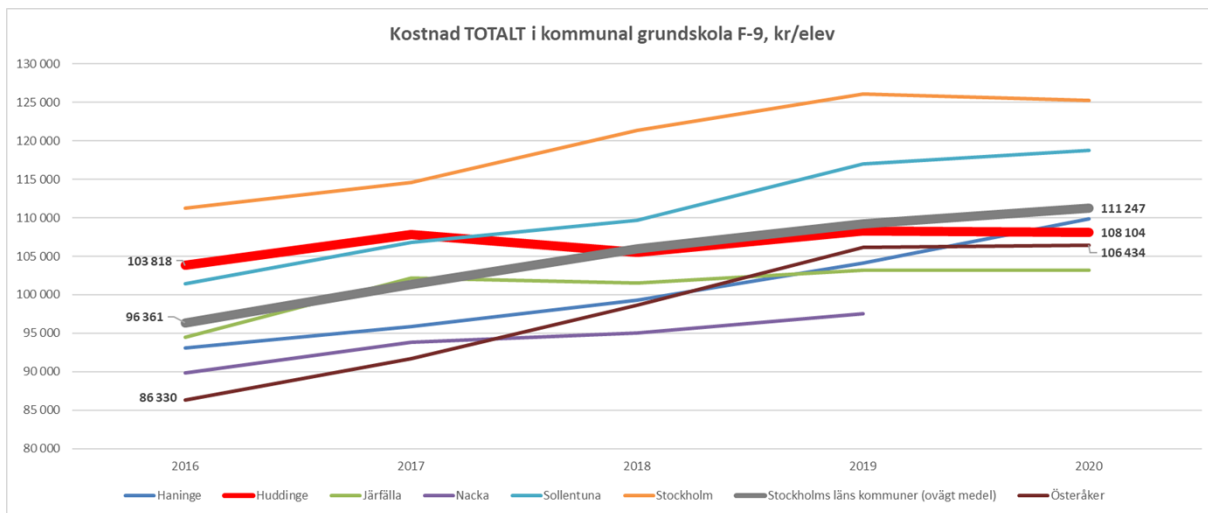
- Nyinflyttade elever (flera familjer har uttryckt att de medvetet har flyttat till Huddinge för att Huddinges grundskolor har gott renommé)
- Många nyanlända elever med mycket stora och komplexa behov

Nämndens ram för grundskolan har under de senaste åren inte avspeglat det faktiska elevantalet inom grundskolan. I inriktningsärendet har volymerna för grundskolan justerats upp för att spegla nuvarande volymer och de bedömda behoven de kommande åren 2022-2024.

Barn- och utbildningsförvaltningens sammantagna bedömning av volymerna inom grundskola, fritidshem och särskola för åren 2022-2024 ligger i linje med de volymer som presenteras i inriktningsärendet.

Skolornas kostnadsutveckling jämfört med andra kommuners skolor

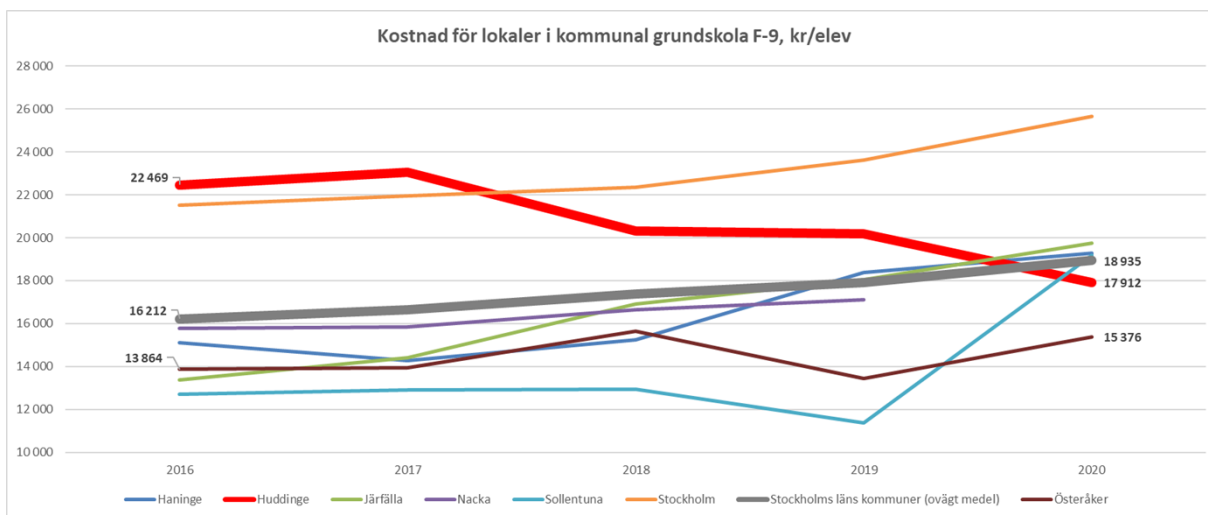
Nedanstående graf och tabell visar att den totala kostnaden per elev för grundskola F-9 i Huddinges kommunala skolor under perioden 2016-2020 gått från att vara klart över länssnittet 2016 till att ligga under länssnittet 2020. Kostnadsökningen per elev under perioden har varit 4 procent i Huddinge, 15 procent i genomsnitt för länets kommuner och 23 procent för Österåker.

Kostnad kommunal grundskola F-9, kr/elev	2016	2020	Förändring %
Huddinge	103 818	108 104	4%
Sthlms län	96 361	111 247	15%
Österåker	86 330	106 434	23%

(Graf och tabell ovan: kostnad totalt i kommunal grundskola F-9, kr/elev och år, Källa: Kolada)

Den huvudsakliga förklaringen till att Huddinges kommunala skolor haft en lägre kostnadsökningstakt än andra jämförda kommuner i länet är att kostnaden för lokaler minskat kraftigt under perioden 2016-2020. Kostnaderna per elev för lokaler i grundskola F-9 har i Huddinges kommunala skolor under perioden 2016-2020 gått från att ligga högst bland jämförda kommuner och klart över länssnittet 2016 till att ligga under länssnittet 2020. Kostnadsförändringen per elev för lokaler har under perioden varit minus 20 procent i Huddinge, plus 17 procent i genomsnitt för länets kommuner och plus 11 procent för Österåker. Kostnadsminskningen i Huddinge förklaras dels av en relativt stor elevantalsökning 2016-2018 i kombination med införandet av självkostnadshyror 2018 samt ändrade fördelningsprinciper av lokalkostnader mellan grundskola och fritidshem 2020 i syfte att bättre spegla verkligheten.

Kostnad för lokaler i kommunal grundskola F-9, kr/elev	2016	2020	Förändring %
Huddinge	22 469	17 912	-20%
Sthlms län	16 212	18 935	17%
Österåker	13 864	15 376	11%

(Graf och tabell ovan: kostnad för lokaler i kommunal grundskola F-9, kr/elev och år, Källa: Kolada)

Vad används Grundskolenämndens budget till?

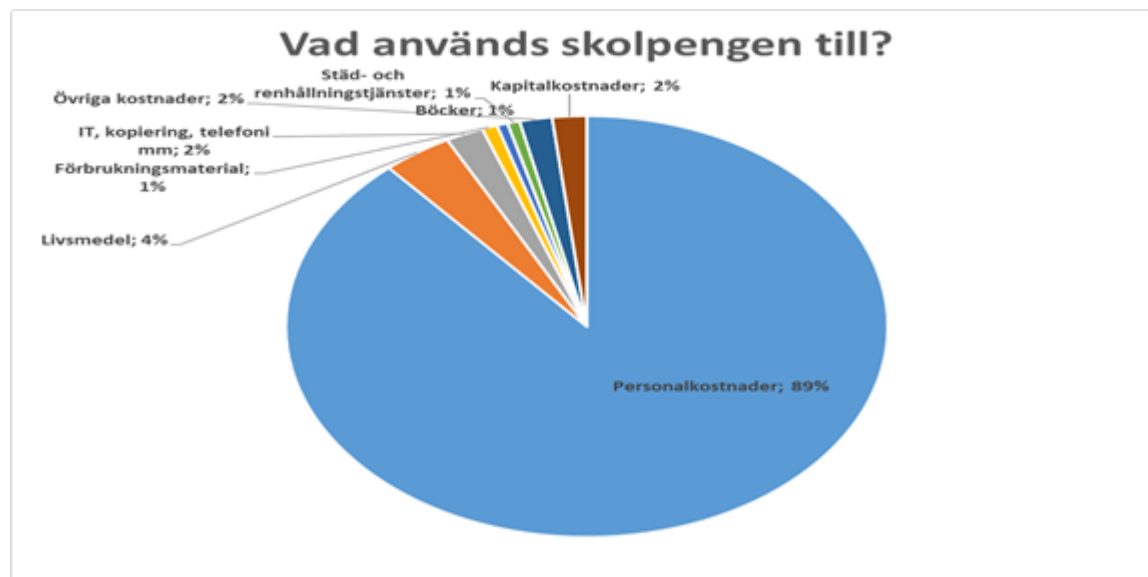
Intäkterna i Grundskolenämndens budget för 2021 består av ram från kommunfullmäktige på 1 860 mnkr samt externa intäkter på 89 mnkr bestående av fritidshemsavgifter, statsbidrag för maxtaxa samt interkommunal ersättning från andra kommuner som har sina elever i Huddinges skolor. Totalt har grundskolenämnden intäkter på 1 949 mnkr i budget 2021.

Kostnadssidan av budgeten består till övervägande del av skolpeng till skolorna samt lokalkostnader (94 procent av budgeten går till detta). Fördelning av kostnaderna i budgeten framgår av nedanstående diagram och tabell.

Vad används skolornas budget till?

Skolornas intäkter består i huvudsak av intäkter i form av skolpeng samt vissa statsbidrag. De kommunala skolornas kostnader består till största del av personalkostnader, ca 89 procent. Lokalkostnader såsom hyreskostnader för skollokalerna ligger inte hos skolorna utan hanteras centralt på förvaltningen och kompenseras via ramen från Kommunfullmäktige (se ovan). Nedanstående graf visar fördelningen mellan olika kostnadslag för Huddinges kommunala skolor i egen regi 2020.

Möjliga effektiviseringar

Barn- och utbildningsförvaltningen räknar med årliga kostnadsökningar för ökade kostnader för höjda löner och priser på ca 2 procent per år under perioden 2022-2024. Nämndens preliminära ramar för 2022-2024 innehåller ingen kompensation för pris- och löneökningar under denna period vilket innebär stora behov av effektiviseringar inom administration och stödfunktioner de kommande åren för att klara en budget i balans. Kostnadsökningar på 2 procent per år innebär kostnadsökningar (exkl. lokaler) på 33-34,5 mnkr per år under perioden 2022-2024 vilket sammantaget för perioden innebär ett effektiviseringsbehov på ca 101,4 mnkr. Intäkterna minskar också som en konsekvens av att

antalet barn i fritidshemsverksamhet förväntas minska under perioden 2022-2024. Sammantaget för perioden 2022-2024 minskar intäkterna med ca 3,5 mnkr. Som beskrivits ovan medför även de nya reglerna kring interkommunal ersättning till Stockholms stad behov av effektiviseringar. Totalt för perioden innebär detta ökade nettokostnader på drygt 107 mnkr.

Idag är många funktioner inom de kommunala verksamheterna delaktiga i många administrativa processer. Exempel på processer där enheter på skolor, barn- och utbildningsförvaltningen och central förvaltning på kommunstyrelsens förvaltning (och i vissa fall de kommunala bolagen) är involverade är lokalförsörjningsprocessen, ekonomiprocesser, HR-processer, IT-processer och kommunikation. Det pågår nu en genomlysning i kommunen kring flera av dessa processer i syfte att skapa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv administration i hela den kommunala kedjan. Här finns ett delat ansvar mellan flera olika aktörer i kommunen. Förenkling och digitalisering bör vara nyckelord i detta arbete.

Barn- och utbildningsförvaltningens bedömning är att det bör finnas en stor potential att minska antalet personer som jobbar med administrativa och stödjande uppgifter samt inom kategorin chefer, både i verksamheten (skolorna) och på central förvaltning på Barn- och utbildningsförvaltningen, i det korta perspektivet 3 år med minst 10 procent och i ett längre perspektiv betydligt mer. För att detta ska vara möjligt krävs dock att takten i digitaliseringen ökar och att flera av de processer som idag är manuella eller delvis digitaliserade, digitaliseras fullt ut. Exempel på detta är ekonomiprocessen där Huddinges nuvarande ekonomimodell är komplex och driver mycket administration i verksamheten. Ett annat exempel är våra uppföljningsprocesser där ekonomi och verksamhetsstatistik i LIS inte med automatik föder Stratsys vilket leder till mycket onödigt, icke värdeskapande, administrativt arbete.

Mot bakgrund av vad som redovisats ovan, kring budgetens sammansättning och kostnadsstrukturen på skolorna, samt den analys av administration och chefstäthet som redovisades i samband med delårsrapport 1 2021 föreslås följande områden vara prioriterade:

- Effektivare administration och stödfunktioner, minskning med minst 10 procent på central förvaltning och skolor i det korta perspektivet och betydligt mer i ett längre perspektiv.
- Genomtänkt chefstäthet, minskning med minst 10 procent på central förvaltning och skolor.
- Effektivare lokalutnyttjande.

Effektiviseringar kring administration, stödfunktioner och chefstäthet på central förvaltning är redan påbörjad och väntas ge minskade kostnader med drygt 8 mnkr under planperioden 2022-2024.

Hur effektiviseringen kring administration, stödfunktioner och chefstäthet på de kommunala skolorna i egen regi ska genomföras behöver analyseras ytterligare då förutsättningarna för olika skolor skiljer sig åt. Idag är samarbetet mellan skolorna inom administration och stödfunktioner begränsat. Ett ökat samarbete mellan skolor kring administrativa processer och stödfunktioner (städ, vaktmästeri, IT-stöd, måltider etc.) är viktigt för att nå framgång i detta arbete. Det är viktigt att understryka att syftet med de effektiviseringar som identifierats ovan är att värna budgetmedel till pedagogisk verksamhet. Effektiviseringspotentialen inom detta område bedöms kunna ge minskade kostnader med knappt 24 mnkr under planperioden 2022-2024.

I den takt som framgår av tabellen nedan finns behov av ytterligare effektiviseringar på ca 1,4 procent per år för de kommunala grundskolorna. Detta motsvarar ett effektiviseringsbehov på ca 18 mnkr per år vilket sammantaget för planperioden 2022-2024 innebär ca 54 mnkr. Förvaltningen bör således tillsammans med verksamheten se över takten i förändringsarbetet för att se hur ytterligare effektivisering av administrativa processer och stödfunktioner kan genomföras i syfte att prioritera budgetmedel till undervisningen.

Det är Barn- och utbildningsförvaltningens bestämda uppfattning att det är fullt möjligt att genom omprioriteringar inom nämndens budgetram och en hög takt i effektiviseringarna inom administration och övriga stödfunktioner klara en nolluppräknig utan att kvaliteten i verksamheten påverkas negativt.

Grundskolenämnd				
Kostnadsförändringar (mnkr)	2022	2023	2024	Summa
Redan beslutade åtaganden				
Stockholms stads nya regler kring interkommunala elever, skolkommunens peng istället för hemkommunens	3,1			3,1
Genomförda och planerade besparingar 2021, ekonomi,	-0,7			-0,7
Kostnadsökningar/Intäktsminskningar				
Behovet av effektiviseringar för att täcka löne- och prisökningar på 2 %, (alla kostnader exkl lokaler)	33,1	33,8	34,5	101,4
Färre barn i fritids påverkar intäkterna negativt.	2,2	0,9	0,4	3,5
Summa kostnads- och intäktsförändringar att hantera	37,7	34,7	34,8	107,2
Förslag finansiering, mnkr	2022	2023	2024	Summa Kommentar
Möjliga effektiviseringar/besparingar BUF centralt 10 %				
Adm BUF, minskning 10% = 6,1 mnkr = 8,2 HTJ = ca 750 tkr/HTJ i genomsnitt	-2,0	-2,0	-2,1	-6,1 Tot -6,1 mnkr =10%
Chefer BUF, minskning 10% = 2,2 mnkr = 2,0 HTJ = ca 1100 tkr/HTJ i genomsnitt	-2,1	0,0	0,0	-2,1 Tot -2,1 mnkr =10%
Summa	-4,1	-2,0	-2,1	-8,2
Kvar att hantera för alla skolorna (mnkr)	33,6	32,7	32,7	99,0 ca 2 %/år
Kvar att hantera för egen regi (79% av ovanstående)	26,5	25,8	25,9	78,2 ca 2 %/år
Möjliga effektiviseringar/besparingar Skolor i egen regi				
Adm o övrigt skolor, minskning 10% = 13,9 mnkr = 28,8 HTJ = ca 485 tkr/HTJ i genomsnitt	-4,6	-4,6	-4,6	-13,9 Tot -13,9 mnkr =10%
Chefer skolor, minskning 10% = 10 mnkr = 11,5 HTJ = ca 870 tkr/HTJ i genomsnitt	-3,3	-3,3	-3,3	-10,0 Tot -10 mnkr =10%
Summa	-8,0	-8,0	-8,0	-23,9
Kvar att hantera för egen regi efter minskad chefstäthet och adm/övrigt med 10%	18,6	17,9	17,9	54,3
	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%

Effektivare lokalutnyttjande

Som redovisats ovan har lokalkostnaderna minskat de senaste åren. Barn- och utbildningsförvaltningen kommer fortsätta att arbeta för att lokalkostnadernas andel av de totala kostnaderna minskar genom att systematiskt arbeta med ett effektivt lokalutnyttjande. Detta är väsentligt för att prioritera resurser till den pedagogiska verksamheten och undervisningen.

När det gäller hyreskostnaderna för 2022 pågår ett arbete på Barn- och utbildningsförvaltningen med att se över vilka tillkommande och avgående lokalkostnader nämnden har för budgetåret 2022.

Mål, indikatorer och målvärden

Nämndens långsiktiga mål är i enlighet med formulerade målområden i Mål och budget att bidra till ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart samhälle. Verksamhetsplanen anger inriktningen för nämndens verksamhet under 2021 och bygger på kommunfullmäktiges tre övergripande målområden. Nämnden har formulerat verksamhetsplanen 2021 med avstamp i dessa tre övergripande målområden, indikatorer i *Mål och budget 2021*, läroplanen för grundskolan samt utifrån de lagar och förordningar som gäller för verksamheten. Nämnden gick inför framtagande av verksamhetsplan 2021 systematiskt igenom alla kommunfullmäktiges målområden, mål/prioriteringar, indikatorer och prövade vilka av dessa som har relevans för nämndens verksamhet och vilka nämnden har rådighet över.

De kommunfullmäktigemål nämnden inte särskilt belyser i verksamhetsplanen är: Huddinge upplevs som trygg och tryggt; Arbete och företagsamhet lägger grunden för en framgångsrik kommun; Hållbar tillväxt med fokus på eget ägande och Utveckla den cirkulära ekonomin. Dessa mål omhändertas inom ramen för andra målområden eller inom det dagliga uppdraget. Alternativt har målen bedömts att inte vara relevanta för nämnden, eller mindre prioriterade utifrån nämndens kärnuppdrag.

Nämnden har ej identifierat behov av att se över mål, målvärden och indikatorer utifrån uppföljning av nämndens mål och indikatorer i nuvarande verksamhetsplan. I syfte att bli en av de tre bästa skolkommunerna i länet behöver nämnden fokusera kring ett fåtal mål och indikatorer och därmed utveckla verksamheten med avstamp i de behov som är identifierade inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Taxor och avgifter

Grundskolenämndens taxor och avgifter avser maxtaxa för fritidshemsverksamhet i åk F-3 samt avgift för öppen fritidshemsverksamhet i åk 4-6. Dessa taxor och avgifter regleras i Huddinge kommuns författningssamling 6210 (HKF 6210).

När det gäller maxtaxan för fritidshemsverksamhet åk F-3 beräknar och informerar Skolverket kommunerna varje år om inkomsttaket och vad den högsta avgiften är för första, andra och tredje barnet i denna verksamhet. Detta gör

Skolverket senast den 1 december inför kommande bidragsår. Som kompensation för maxtaxan utgår ett statsbidrag för de kommuner som tillämpar maxtaxa.

När det gäller avgiften för öppen fritidshemsverksamhet i åk 4-6 ska den enligt HKF 6210 varje år räknas om med hänsyn tagen till förändringen av konsumentprisindex (KPI) per augusti månad.

Avgifterna för fritidshem åk 4-6 uppgår till 417:-/elev/månad och omfattas inte av maxtaxan. Inskrivningsgraden i Huddinge kommuns skolor i fritidshem i egen regi uppgår till i genomsnitt ca 32 procent av eleverna i åk 4-6. Inskrivningsgraden varierar dock mycket mellan skolorna. I socioekonomiskt utsatta områden är inskrivningsgraden så låg som 4 procent medan skolor i andra områden, som är mindre socioekonomiskt utsatta, har en inskrivningsgrad som ligger på närmare 50 procent. Höjning av avgifterna för fritidshem i åk 4-6 är möjlig men riskerar att ytterligare minska inskrivningsgraden i socioekonomiskt utsatta områden vilket inte är önskvärt. Givet att inskrivningsgraden inte påverkas negativt (ej troligt), innebär en höjning av avgiften med 10 procent (=42:-/mån) ökade intäkter med ca 700 tkr på årsbasis. Mot bakgrund av ovanstående är detta en åtgärd som inte förordas av förvaltningen.

Investeringar

Förvaltningen ser behov av investeringsmedel för inventarier, främst möbler och maskiner och mindre verksamhetsanpassningar.

- Återanskaffning av möbler
- Nyanskaffning av möbler till nya skolor
- Investering i lås/larm, datornät till nya skolor.

Lokalprojekten ska prioriteras ifrån 1 och uppåt och Barn- och utbildningsförvaltningens lokalsamordnare har svårigheter att göra det då det inte går att skjuta fram projekten i tiden. Projekten som är planerade ligger i olika områden i kommunen och behovet av åtgärder varierar i projekten. De flesta skolorna behöver renoveras av olika anledningar och exempel på åtgärder som behöver göras i projekten är:

- Renovering ur ett arbetsmiljöperspektiv
- Hitta lösningar för skolor med tillfälliga bygglov
- Att skapa nya skolplatser.

Den senaste befolkningsprognosen pekar på en avmattning av antalet skolelever de närmsta åren, därför bör de projekt där man planerar för att skapa fler skolplatser, hamna längre ner på prioriteringslistan.

För perioden 2022-2024 uppgår investeringsbehovet till ca 130 mnkr fördelat på 66 mnkr 2022, 19 mnkr 2023 och 45 mnkr 2024.

Lokalresursplan

Inledning

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit del av lokalresursplanen och lämnar följande synpunkter/kommentarer.

Barn- och utbildningsförvaltningen vill betona att de analyser som ska arbetas fram sker i nära samarbete med förvaltningarna och att sättet som detta ska utföras på och vad som ska ingå i analyserna bör förankras inför genomförandet.

Det pågår ett arbete på Barn- och utbildningsförvaltningen med att titta på fler nyckeltal och göra djupare analys i lokalbehovsprognosen för 2021/2022. Analysarbetet behövs för lokalplanering men även för att få ett bra underlag inför skolval.

I ärendet nämns inte grundsärskolan. Denna skolform behöver lyftas i kommande lokalresursplan och behöver analyseras på samma sätt som för grundskolan. Barn- och utbildningsförvaltningen ser ett behov av att se en helhet med lösningar för denna skolform på kort och lång sikt.

Aktiviteter för uppföljning i kommande lokalresursplan

- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen utveckla en ny modell för en fördjupad behovsprognos för grundskolenämndens verksamhetsområde. *Kommentar: Det pågår ett arbete på Barn- och utbildningsförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsens förvaltning med att titta på*

fler nyckeltal och göra djupare analys i lokalbehovsprognosen för 2021/2022. Analysarbetet behövs för lokalplanering men även för att få ett bra underlag inför skolval.

- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen och Huddinge samhällsfastigheter inventera kommunens bestånd av skolor med avseende på kapacitet och kapacitetsbegränsande faktorer. *Kommentar: Arbetet har påbörjats.*
- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen och Huddinge samhällsfastigheter utreda förutsättningarna samt skapa en beredskap för att med tillfälliga eller permanenta åtgärder utöka kapaciteten på kommunens samtliga skolor. *Kommentar: Ej påbörjat.*
- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen ta fram skolstrukturplaner för östra, mellersta, sydvästra och nordvästra Huddinge (gemensamt för förskolenämnden och grundskolenämnden). *Kommentar: Ej påbörjat.*
- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen och Huddinge samhällsfastigheter ta fram standardiserade lokalprogram, rumsfunktionsprogram och lokallösningar för grundskolor i Huddinge kommun. *Kommentar: Arbetet har påbörjats.*
- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen utreda och beskriva skolgårdens pedagogiska funktion för grundskolans verksamhet. *Kommentar: Ej påbörjat.*
- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen och Huddinge samhällsfastigheter ta fram ett generellt program för skolgårdars utformning och funktion. *Kommentar: Ej påbörjat.*

Östra Huddinge

Aktiviteter för uppföljning i kommande lokalresursplan

- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen utreda bakomliggande orsaker till att en relativt hög andel av barnen i östra Huddinge går i skola utanför kommunen. *Kommentar: Barn- och utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till utredningen.*

Mellersta Huddinge

Aktiviteter för uppföljning i kommande lokalresursplan

- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen utreda lämplig lokalisering av en tvåparallell F-6 skola i Högmora. *Kommentar: Barn- och utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till utredningen och förordar en fristående aktör.*
- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen utreda hur man på bästa sätt utökar kapaciteten inom F-6 i Fullersta. *Kommentar: Barn- och utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till utredningen.*
- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen genomföra en fördjupad analys avseende bristen på 7-9 platser i Sjöängen och ta fram förslag på lämplig åtgärd. *Kommentar: Barn- och utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till en fördjupad analys.*
- Kommunstyrelsens förvaltning ska utreda möjligheten att planlägga mark för en kombinerad skol- och förskoleverksamhet i Gladö/Lissma. *Kommentar: Barn- och utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till utredningen och förordar en fristående aktör.*
- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen och Huddinge samhällsfastigheter arbeta fram förslag avseende om och tillbyggnad av Solfagraskolan. *Kommentar: Barn- och utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till arbetet som har startat och ser att arbetet behöver ske skyndsamt då detaljplanen för den ena paviljongen som är uppförd med tidsbegränsat bygglov går ut 2026.*
- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen och Huddinge samhällsfastigheter arbeta fram förslag avseende om och tillbyggnad av Kungsklippeskolan. *Kommentar: Barn- och utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till arbetet samt att det kommer igång skyndsamt.*

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen ser positivt på att Aspen/Palmen och Östra Balingsnäs utifrån valfrihetsperspektivet och det politiska uppsatta målet att 50 procent av skolorna ska drivas av fristående utförare.

Sydvästra Huddinge

Aktiviteter för uppföljning i kommande lokalresursplan

- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen utreda hur man på bästa sätt tillför idrottshallskapacitet till skolorna i sydvästra Huddinge. *Kommentar: Barn- och utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till utredningen samt att det*

kommer igång skyndsamt.

- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen utreda för- och nackdelar med möjliga vägval avseende Vistaskolan. *Kommentar: Barn- och utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till utredningen och ser att arbetet behöver ske skyndsamt då Vistaskolan använder paviljonger med tidsbegränsat bygglov som går ut 2023 och 2028.*

Nordvästra Huddinge

Aktiviteter för uppföljning i kommande lokalresursplan

- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen utreda bakomliggande orsaker till att en relativt hög andel av barnen i Vårby går i skola utanför Vårby och utanför kommunen. *Kommentar: Arbetet är påbörjat.*
- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen utreda möjliga alternativ för lokalisering av den nya Vårbackaskolan. *Kommentar: Barn- och utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till att arbetet skyndsamt kommer igång.*
- Kommunstyrelsens förvaltning ska tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen och Huddinge samhällsfastigheter påbörja programarbetet för den nya Vårbackaskolan. *Kommentar: Barn- och utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till att arbetet skyndsamt kommer igång.*

Kommande lokalkostnader

Barn- och utbildningsförvaltningen ser över vilka eventuella tillkommande och avgående lokalkostnader som finns för budgetåret 2022.